

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 176/1997

"Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/85/ΕΟΚ"

(Φ.Ε.Κ. 150/Α/15-7-1997)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:
  - α. των άρθρων 1 (παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 5) και 3 του ν. 1338/83 "Εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου" (34/Α) όπως τροποποιήθηκαν αντίστοιχα με το άρθρο 6 του ν. 1440/84 "Συμμετοχή της Ελλάδας στο κεφάλαιο, στα αποθεματικά και στις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, στο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος και του Οργανισμού Εφοδιασμού EURATOM" (70/Α) και με το άρθρο 65 του ν. 1892/90 "Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις" (101/Α) και
  - β. της παραγράφου 2 του άρθρου δευτέρου του ν.2077/92 "Κύρωση της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και των σχετικών πρωτοκόλλων και δηλώσεων που περιλαμβάνονται στην τελική Πράξη" (136/Α).
2. Τις διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 1568/85 "Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων" (177/Α) .
3. Τις διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 1836/89 (79/Α) "Πρώθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης και άλλες διατάξεις".
4. Τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν. 2224/94 "Ρύθμιση θεμάτων εργασίας, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και οργάνωσης Υπουργείου Εργασίας και των εποπτευομένων από αυτό νομικών προσώπων και άλλες διατάξεις" (112/Α)
5. Την αριθ. ΔΙΔΚ/Φ44.1/21566 "Ανάθεση αρμοδιοτήτων Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης στους Υφυπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης".(ΦΕΚ 932/10-10-1996 τ.Β').
6. Την αριθμ. 10/9-10-95 γνώμη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας.
7. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του ν. 1558/85 "Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα" (137/Α), που προστέθηκε με το άρθρο 27 του ν. 2081/92 "Ρύθμιση του θεσμού των Επιμελητηρίων κλπ." (154/Α)
8. Το γεγονός ότι η πρόσθετη δαπάνη η οποία προκαλείται σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού ή του προϋπολογισμού ΝΠΔΔ δεν είναι δυνατόν εκ των προτέρων να προσδιορισθεί διότι αφενός μεν δεν μπορεί να προσδιορισθεί ο αριθμός των ατόμων που πιθανόν θα κάνουν χρήση των σχετικών διατάξεων αφετέρου δε για τα άτομα αυτά μέρος μόνο της δαπάνης που θα προκληθεί θα είναι πρόσθετο διότι το υπόλοιπο καλύπτεται από τις ήδη υφιστάμενες διατάξεις που αφορούν τις περιπτώσεις καταβολής επιδομάτων σε περιπτώσεις κοινής ασθένειας.
9. Την αριθμ. 103/13.3.1997 γνωμοδότηση του Συμβουλίου Επικρατείας, μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης, Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υγείας και Πρόνοιας αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Σκοπός- Αντικείμενο- Πεδίο εφαρμογής

1. Σκοπός του παρόντος προεδρικού διατάγματος είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της οδηγίας 92/85/ΕΟΚ της 19ης Οκτωβρίου 1992 "Σχετικά με την εφαρμογή μέτρων που αποβλέπουν στη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων".
2. Το παρόν προεδρικό διάταγμα έχει ως αντικείμενο την εφαρμογή μέτρων για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων. Οι διατάξεις του εφαρμόζονται πέραν των γενικών διατάξεων για την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας που ισχύουν κάθε φορά.

Με το παρόν προεδρικό διάταγμα δεν θίγονται οι διατάξεις που περιέχουν ευνοϊκότερες ρυθμίσεις για την προστασία και τη διευκόλυνση των εργαζομένων γυναικών κατά την έννοια του άρθρου 2 του παρόντος διατάγματος .

3. Οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος εφαρμόζονται σε όλες τις επιχειρήσεις, εγκαταστάσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα (βιομηχανικές, γεωργικές, εμπορικές, διοικητικές, εκπαιδευτικές, πολιτιστικές δραστηριότητες, δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, αναψυχής, κλπ).
4. Για την εφαρμογή του παρόντος διατάγματος στο Δημόσιο, τα ΝΠΔΔ και ΟΤΑ ισχύουν και οι ιδιαίτερες ρυθμίσεις της ΚΥΑ 88555/3293/88 "Υγιεινή και ασφάλεια του προσωπικού του Δημοσίου, των ΝΠΔΔ και των ΟΤΑ" (721/Β) που κυρώθηκε με το άρθρο 39 του ν. 1836/89.
5. Οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν εφαρμόζονται στο ένστολο προσωπικό των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και στο οικιακό υπηρετικό προσωπικό. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να εξασφαλίζεται, όσο αυτό είναι δυνατόν, η ασφάλεια και η υγεία του ως άνω προσωπικού, εν όψει των στόχων του παρόντος.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος διατάγματος, νοείται ως:

- α. Έγκυος εργαζόμενη:** Κάθε εργαζόμενη γυναίκα που βρίσκεται σε κατάσταση εγκυμοσύνης.
- β. Λεχώνα εργαζόμενη:** Κάθε εργαζόμενη γυναίκα που διανύει το στάδιο μετά τον τοκετό και για χρονικό διάστημα μέχρι δύο μηνών.
- γ. Γαλουχούσα εργαζόμενη:** Κάθε εργαζόμενη γυναίκα που γαλουχεί, εφόσον έχει πληροφορήσει σχετικά τον εργοδότη της και για χρονικό διάστημα μέχρι ένα έτος από τον τοκετό.

Άρθρο 3

Εκτίμηση και αξιολόγηση των κινδύνων

1. Για κάθε δραστηριότητα που ενδέχεται να εγκλείει συγκεκριμένο κίνδυνο έκθεσης των εργαζομένων γυναικών κατά την έννοια του άρθρου 2 στους παράγοντες, τις ειδικές παραγωγικές διαδικασίες και τις ειδικές συνθήκες εργασίας, που περιλαμβάνονται στο μη εξαντλητικό κατάλογο του παραρτήματος Ι, ο εργοδότης οφείλει να έχει στη διάθεσή του μια γραπτή εκτίμηση των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 του π.δ.17/96 "Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ" (11/Α).
2. Στην εκτίμηση αυτή προσδιορίζεται η φύση, ο βαθμός και η διάρκεια της έκθεσης των εργαζομένων γυναικών κατά την έννοια του άρθρου 2, ώστε να είναι δυνατό να αξιολογηθούν όλοι οι κίνδυνοι για την ασφάλεια ή την υγεία τους, καθώς και κάθε επίπτωση στην εγκυμοσύνη ή γαλουχία των γυναικών αυτών στη συγκεκριμένη επιχείρηση ή/και εγκατάσταση, είτε άμεσα είτε έμμεσα, και να καθορισθούν τα ληπτέα μέτρα.

Άρθρο 4

Ενημέρωση

Στα πλαίσια της ενημέρωσης των εργαζομένων σύμφωνα με το άρθρο 11 του π.δ.17/96, στην συγκεκριμένη επιχείρηση ή/και εγκατάσταση, οι εργαζόμενες γυναίκες κατά την έννοια του άρθρου 2, οι εργαζόμενες γυναίκες που ενδέχεται να βρεθούν σε μία από τις καταστάσεις που προβλέπονται στο ίδιο άρθρο και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων στην επιχείρηση ενημερώνονται σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 3 καθώς και σχετικά με κάθε μέτρο που αφορά την ασφάλεια και την υγεία κατά την εργασία.

Άρθρο 5

Συνέπειες των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης

1. Στα πλαίσια των γενικών υποχρεώσεων του εργοδότη σύμφωνα με το άρθρο 7 του π.δ.17/96, εάν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 3 δείξουν κίνδυνο για την ασφάλεια ή την υγεία εργαζόμενης γυναίκας κατά την έννοια του άρθρου 2 ή αν δείξουν αντίκτυπο στην εγκυμοσύνη ή τη γαλουχία της, ο εργοδότης λαμβάνει τα απαιτούμενα μέτρα προκειμένου να αποφευχθεί η έκθεση της εν λόγω εργαζόμενης σ' αυτόν τον κίνδυνο, με μόνιμη ή προσωρινή προσαρμογή των συνθηκών εργασίας ή/και με προσωρινή προσαρμογή του χρόνου εργασίας της.
2. Εάν η προσαρμογή των συνθηκών εργασίας ή/και του χρόνου εργασίας είναι τεχνικά ή/και αντικειμενικά αδύνατη, ο εργοδότης λαμβάνει τα μέτρα που απαιτούνται ώστε να εξασφαλίσει για την εν λόγω εργαζόμενη αλλαγή θέσης.
3. Εάν η αλλαγή θέσης είναι τεχνικά ή/και αντικειμενικά αδύνατη, η εν λόγω εργαζόμενη απαλλάσσεται από την εργασία επί όλο το διάστημα που χρειάζεται για την προστασία της ασφάλειας ή της υγείας της.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, στην περίπτωση κατά την οποία η εργαζόμενη που ασκεί δραστηριότητα απαγορευόμενη δυνάμει του άρθρου 6, μείνει έγκυος ή αρχίσει να γαλουχεί.

Άρθρο 6

Απαγόρευση έκθεσης

Εκτός από την ισχύουσα νομοθεσία σχετικά με την προστασία των εργαζομένων, και ιδίως τις διατάξεις σχετικά με τις οριακές τιμές της έκθεσης κατά την εργασία:

1. Οι έγκυες εργαζόμενες, κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος α, δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να υποχρεωθούν να εκτελέσουν δραστηριότητα της οποίας η αξιολόγηση του άρθρου 3 έχει δείξει ότι συνεπάγεται ενδεχόμενη έκθεση επικίνδυνη για την ασφάλεια ή την υγεία, στους παράγοντες ή στις ειδικές συνθήκες εργασίας που αναφέρονται στο παράρτημα II τμήμα Α.
2. Οι γαλουχούσες εργαζόμενες, κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος γ, δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να υποχρεωθούν να εκτελέσουν δραστηριότητα της οποίας η αξιολόγηση του άρθρου 3 έχει δείξει ότι συνεπάγεται ενδεχόμενη έκθεση επικίνδυνη για την ασφάλεια ή την υγεία, στους παράγοντες ή στις ειδικές συνθήκες εργασίας που αναφέρονται στο παράρτημα II τμήμα Β.

Άρθρο 7

Νυκτερινή εργασία

Οι εργαζόμενες γυναίκες κατά την έννοια του άρθρου 2 με πλήρη ή μερική απασχόληση κατά τη νύχτα μετακινούνται σε αντίστοιχη θέση ημέρας, εφόσον υποβάλλουν ιατρικό πιστοποιητικό που βεβαιώνει την ανάγκη λήψης αυτού του μέτρου για λόγους που αφορούν την ασφάλεια και την υγεία τους.

Στην περίπτωση δε που η μετακίνηση αυτή είναι τεχνικά ή/και αντικειμενικά αδύνατη απαλλάσσονται από την εργασία.

Άρθρο 8

Άδεια μητρότητας

1. Οι εργαζόμενες γυναίκες κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος α δικαιούνται να λάβουν άδεια μητρότητας, με την προσκόμιση ιατρικού πιστοποιητικού που να βεβαιώνει την πιθανή ημερομηνία του τοκετού. Η συνολική διάρκεια της άδειας μητρότητας ορίζεται σε δέκα έξι (16) εβδομάδες. Οκτώ (8) εβδομάδες θα χορηγούνται υποχρεωτικά πριν από την πιθανή ημερομηνία τοκετού και οι υπόλοιπες οκτώ (8) μετά τον τοκετό.
2. Σε περίπτωση που ο τοκετός πραγματοποιηθεί σε χρόνο προγενέστερο από αυτόν που είχε αρχικά πιθανολογηθεί, το υπόλοιπο της άδειας θα χορηγείται υποχρεωτικά μετά τον τοκετό, ώστε να εξασφαλίζεται χρόνος συνολικής άδειας δέκα έξι (16) εβδομάδων. Ο χρόνος αυτής της άδειας αμοίβεται σύμφωνα με τις προβλεπόμενες για το θέμα αυτό διατάξεις.

Άρθρο 9

Απαλλαγή από την εργασία για προγεννητικές εξετάσεις

Οι έγκυοι εργαζόμενες, κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος α, απαλλάσσονται από την εργασία χωρίς περικοπή αποδοχών, για να υποβάλλονται σε εξετάσεις προγεννητικού ελέγχου, εφόσον αυτές οι εξετάσεις πρέπει να γίνουν κατά τη διάρκεια του χρόνου εργασίας.

Άρθρο 10

Απαγόρευση απόλυσης

Προκειμένου να εξασφαλισθεί στις εργαζόμενες γυναίκες κατά την έννοια του άρθρου 2, η άσκηση των δικαιωμάτων προστασίας της ασφάλειας και της υγείας τους, τα οποία αναγνωρίζονται στο παρόν άρθρο, προβλέπεται ότι:

1. Απαγορεύεται η καταγγελία της σχέσης εργασίας των εργαζομένων γυναικών, κατά την έννοια του άρθρου 2, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν.1483/84 .
2. Σε περίπτωση καταγγελίας της σχέσης εργασίας εφόσον υπάρχει σπουδαίος λόγος σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν.1483/84, ο εργοδότης οφείλει να αιτιολογήσει δεόντως την καταγγελία γραπτώς και να προβεί σε σχετική κοινοποίηση και προς τις αρμόδιες υπηρεσίες επιθεώρησης εργασίας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

Άρθρο 11**Δικαιώματα συναφή προς τη σύμβαση εργασίας**

1. Η προσαρμογή των συνθηκών εργασίας ή/και του χρόνου εργασίας, η μετακίνηση από νυκτερινή εργασία σε θέση εργασίας ημέρας και η αλλαγή θέσης εργασίας, που προβλέπονται στα άρθρα 5, 6 και 7 του παρόντος διατάγματος σε καμία περίπτωση δεν συνεπάγεται απώλεια των πάσης φύσεως αποδοχών ή άλλων δικαιωμάτων που απορρέουν από τη σύμβαση ή από τη σχέση εργασίας.
2. Στις περιπτώσεις απαλλαγής από την εργασία, όπως αυτή προβλέπεται στα άρθρα 5, 6 και 7 του παρόντος διατάγματος, επεκτείνονται τα προβλεπόμενα από τις κείμενες διατάξεις δικαιώματα των εργαζομένων γυναικών κατά τη διάρκεια της άδειας μητρότητας για ολόκληρο το χρονικό διάστημα που η εργαζόμενη κατά την έννοια του άρθρου 2 είναι απαλλαγμένη από την εργασία της.

Στις περιπτώσεις αυτές οι αποδοχές καταβάλλονται ως προς το ύψος τους και τις προϋποθέσεις σύμφωνα με τα ισχύοντα για την άδεια μητρότητας. Ειδικά για τις περιπτώσεις εργαζομένων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, ο εργοδότης συμμετέχει καταβάλλοντας το ήμισυ των αποδοχών για τις πρώτες 25 ημέρες, ανεξάρτητα και πέραν από την αντίστοιχη υποχρέωση του για τις περιπτώσεις αναρρωτικής άδειας.

Ως προς τις διαδικασίες για την εφαρμογή των ρυθμίσεων της παρούσας παραγράφου, θα ορισθούν οι απαιτούμενες λεπτομέρειες από τους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς.

Η εφαρμογή της παρούσας παραγράφου δεν συνεπάγεται απώλεια των άλλων δικαιωμάτων που απορρέουν από τη σύμβαση ή από τη σχέση εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'**ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 12****Προσάρτηση Παραρτημάτων**

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος τα παραρτήματα Ι και ΙΙ που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 6 του παρόντος διατάγματος και έχουν ως ακολούθως:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΜΗ ΕΞΑΝΤΛΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ, ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3.

A. Παράγοντες

1. Φυσικοί παράγοντες

Οι ακόλουθοι φυσικοί παράγοντες, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι παράγοντες αυτοί θεωρούνται ότι επιφέρουν οργανικές βλάβες στο έμβρυο ή/και υπάρχει φόβος να προκαλέσουν αποκόλληση του πλακούντα:

- α. Δονήσεις
- β. Θόρυβος
- γ. Ιοντίζουσες ακτινοβολίες
- δ. Μη ιοντίζουσες ακτινοβολίες
- ε. Ακραίες συνθήκες θερμικής καταπόνησης ή καταπόνησης λόγω ψύχους

2. Βιολογικοί παράγοντες

Βιολογικοί παράγοντες των ομάδων κινδύνου 2 έως 4 κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 2 εδάφια β, γ και δ του π.δ. 186/95 "Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 90/679/ΕΟΚ και 93/88/ΕΟΚ" (97/Α) στο βαθμό που είναι γνωστό ότι οι παράγοντες αυτοί ή τα θεραπευτικά μέτρα τα οποία επέβαλαν οι εν λόγω παράγοντες, θέτουν σε κίνδυνο την υγεία των εγκύων και του εμβρύου και εφόσον δεν περιλαμβάνονται ακόμα στο παράρτημα ΙΙ.

3. Χημικοί παράγοντες

Οι ακόλουθοι χημικοί παράγοντες, στο βαθμό που είναι γνωστό ότι θέτουν σε κίνδυνο την υγεία των εγκύων και του εμβρύου και εφόσον δεν περιλαμβάνονται ακόμα στο παράρτημα ΙΙ:

- α. Οι ουσίες με την επισήμανση R40, R45, R46, R60, R61, R62 και R63 σύμφωνα με την ΚΥΑ 378/94 "Επικίνδυνες ουσίες, ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση αυτών σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 67/548/ΕΟΚ όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει" (705/Β), εφόσον δεν περιλαμβάνονται ακόμα στο παράρτημα ΙΙ.
- β. Οι χημικοί παράγοντες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι του π.δ. 399/94 "Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 90/394/ΕΟΚ".
- γ. Ο υδράργυρος και τα παράγωγά του.
- δ. Τα αντιμιτωτικά φάρμακα.
- ε. Το μονοξειδίο του άνθρακα.
- ζ. Χημικοί παράγοντες με αποδεδειγμένη και επικίνδυνη επιδερμική απορρόφηση.

4. Άλλοι παράγοντες

Παράγοντες που ενδέχεται να επηρεάζουν δυσμενώς την υγεία των εργαζομένων κατά την έννοια του άρθρου 2 του παρόντος διατάγματος ή και του εμβρύου:

- α. Προσκρούσεις σε δάπεδα, σε επίπεδα εργασίας, σε μηχανήματα ή και αντικείμενα.
- β. Κινήσεις και στάσεις του σώματος (απότομες κινήσεις, στρέψεις, εκτάσεις και εκτινάξεις του σώματος).
- γ. Μετακινήσεις εντός και εκτός των εγκαταστάσεων της επιχείρησης.
- δ. Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων που συνεπάγεται επικίνδυνες επιπτώσεις για τους σπονδύλους της οσφυϊκής χώρας ή το κήμα.
- ε. Ψυχική, φυσική και πνευματική κόπωση και πάσης φύσεως καταπονήσεις που συναρτώνται με τις δραστηριότητες των ως άνω εργαζομένων.

B. Ειδικές παραγωγικές διαδικασίες

Βιομηχανικές παραγωγικές διαδικασίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι του π.δ. 399/94 "Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 90/394/ΕΟΚ".

Γ. Ειδικές συνθήκες εργασίας

Εργασίες σε ορυχεία και μεταλλεία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ**ΜΗ ΕΞΑΝΤΛΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΟΥ
ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 6****Α. Έγκυοι εργαζόμενες κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος α του παρόντος διατάγματος.****1. Παράγοντες**

α. Φυσικοί παράγοντες: Εργασία σε περιβάλλον υπερπίεσης, (π.χ σε θαλάμους πίεσης, καταδύσεις).

β. Βιολογικοί παράγοντες: Το τοξόπλασμα και ο ιός της ερυθράς εκτός εάν υπάρχει απόδειξη ότι η εργαζόμενη έγκυος είναι επαρκώς προστατευμένη έναντι αυτών των παραγόντων μέσω ανοσοποίησης.

γ. Χημικοί παράγοντες

- Ο μόλυβδος και τα παράγωγά του, στο βαθμό που οι παράγοντες αυτοί υπάρχει κίνδυνος να απορροφώνται από τον ανθρωπίνο οργανισμό.
- Το βενζόλιο και τα προϊόντα που περιέχουν βενζόλιο.

2. Ειδικές συνθήκες εργασίας: Υπόγειες εργασίες σε ορυχεία και μεταλλεία.

Β. Γαλουχούσες εργαζόμενες κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος γ του παρόντος διατάγματος.**1. Παράγοντες****Χημικοί παράγοντες**

- Ο μόλυβδος και τα παράγωγά του, στο βαθμό που οι παράγοντες αυτοί υπάρχει κίνδυνος να απορροφώνται από τον ανθρωπίνο οργανισμό.
- Το βενζόλιο και τα προϊόντα που περιέχουν βενζόλιο.

2. Ειδικές συνθήκες εργασίας

Υπόγειες εργασίες σε ορυχεία και μεταλλεία.

Άρθρο 13**Κυρώσεις**

1. Σε κάθε εργοδότη που παραβαίνει τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος επιβάλλονται, ανεξάρτητα από τις ποινικές κυρώσεις, οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 24 του ν. 2224/94 με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 6 της ΚΥΑ 88555/3293/30.9.88 που κυρώθηκε με το άρθρο 39 του ν. 1836/89.
2. Σε κάθε εργοδότη που παραβαίνει από αμέλεια ή πρόθεση τις διατάξεις του παρόντος επιβάλλονται οι ποινικές κυρώσεις του άρθρου 25 του ν. 2224/94 .

Άρθρο 14**Έλεγχος εφαρμογής**

Ο έλεγχος της εφαρμογής του παρόντος ανατίθεται στις αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 15**Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναθέτουμε τη δημοσίευση και την εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 2 Ιουλίου 1997